

MEMLEKETİN “HAYRINI” DÜŞÜNMEK

Prof. Dr. Hacırlı Kozanoğlu

16 Nisan’da referandum için sandık başına gideceğiz. Göreceksiniz Türkiye üzerine giydirilmeye çalışılan deli gömleğini reddedecek. Tıpkı Gezi günleri gibi umutlu, özgüvenli, dinamik bir sürecin önu açılacak; solcular, sosyalistler, cumhuriyetçiler, laikler açısından ülkenin makûs talihî yenilecek. Bu noktada işimiz bitmeyecek; belki zor, zahmetli, uzun bir mücadele dönemi bizi bekleyecek. Ama inanın yeni bir şevkle, heyecanla, dinamizmle sorumluluklarımızın gereğini yerine getireceğiz.

Birlikte izliyoruz, tartışmalar hararetlendikçe “Evet” bloku zayıflıyor; Anayasa değişikliğinin, “millete”, “memlekete” hiçbir yarar getirmeyeceği, tüm gücü kim olduğu bilinen “tek adamın” elinde toplamaktan başka bir amacı olmadığı anlaşılıyor. Karşımızda artılarıyla eksileriyle bir başkanlık rejimi tasarımı da yok. Sadece RTE’nin arzu ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış, demokrasi, çoğulculuk, insan hakları ve özgürlükleri bağlamında hiçbir karşılığı bulunmayan, içi tuzaklarla dolu bir metin var.

Eğer bu taslak kabul görürse, ülke artık Ankara’dan değil Kaçak Saray’dan yönetilecek. Bize de “Türkiye Beştepe’den büyüktür” uyarısı yapmak düşüyor. Çünkü aksi takdirde bütün kararlar Beştepe’den alınacak; milletvekilleri, yargıçlar, akademisyenler, sanat

erbabı, iş alemi tüm zevat RTE’nin ayağına gitmek zorunda kalacak, “tüm işler” buradan bağlanacaktır.

Yasama-yürütme-yargı arasındaki kuvvetler ayrılığı ilkesinin esamesi bile okunmayacak, “güçler uyumu” saçmalığıyla ısıtılıp önümüze getirilen baskıcı bir rejim yaratma projesinin son virajı da dönülmüş olacaktır.

Başkan aynı zaman da partiyi de yönetecek, Meclis grubunu adeta “tek seçici” hüviyetiyle belirleyecektir. Bakanlar kurulunu da tamamen keyfiyen, “ailenin meclisinin” kararlarıyla oluşturacaktır.

Kötü yöneten ve halk desteğini yitiren başkan bile dönem sonuna kadar değiştirmek, dengelemek, denetlemek için demokratik bir mekanizma işletilemeyecektir. Bu durumun “memnuniyetsiz” kitlelerde, darbe özlemlerini kabartmak gibi, “demokrasi dışı” bir yan etki yaratma riski de vardır.

“Ala Tayyip” başkanlık sistemiyle çoğulculuk tarihe karışacak, “çoğunlukçu”, “Kazanan hepsini alır” zihniyeti geçerlik kazanacaktır. Toplumdaki siyasi, kültürel, mezhepsel kutuplaşmalar derinleşirken, laiklere karşı şeriatçılardan, Alevilere karşı Sünnilerden, çağdaşlara karşı gericilerden yana bir baskı rejimi şekillenecektir. Bu koşullarda laikliği kazanmak daha da zorlaşacaktır.

Karşımızda artılarıyla eksileriyle bir başkanlık rejimi tasarımı da yok. Sadece RTE’nin arzu ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış, demokrasi, çoğulculuk, insan hakları ve özgürlükleri bağlamında hiçbir karşılığı bulunmayan, içi tuzaklarla dolu bir metin var.

Kötü yöneten ve halk desteğini yitiren başkanı bile dönem sonuna kadar değiştirmek, dengelemek, denetlemek için demokratik bir mekanizma işletilemeyecektir. Bu durumun “memnuniyetsiz” kitlelerde, darbe özelemlerini kabartmak gibi, “demokrasi dışı” bir yan etki yaratma riski de vardır.

Artık ayyuka çıkan yolsuzlukların, usulsüzlüklerin, kayırmacılıkların üstü örtülecektir; Malezya benzeri ihalelerden komisyon almak meşrulaşacak; Türkiye Varlık Fonu, başkanın şahsi kasası gibi yönetilecektir. Artık dolarları ayakkabı kutularına tikiştirmeye, hesapları sıfırlamaya bile gerek kalmayacaktır.

Liyakatin, yani bir işi layık olanın, işin ehlinin üstlenmesi söz konusu olmayacak cemaat, tarikat, parti (tabii ki AKP!) aidiyeti, aileye yakınlık belirleyicilik kazanacaktır. Bırakın kamu bürokrasisindeki tercihleri, rektör atamalarını, özel sektörün kritik noktalarındaki seçimler bile Beştepe'nin onayına tabi kılınacaktır.

Ekonomi tek elden yönetilecek, ne bizlerin arzuladığı gibi “planlama ve kamu çıkarı”, ne de liberallerin gönlünden geçtiği üzere “piyasa” belirleyici olacaktır. Haliyle, faizlere, teşviklere, ihalelere ilişkin tüm kararlar Saray'dan alınırken, minare kılıfa sığmayacak, ekonomi tepe taklak aşağı gidecektir. Soma benzeri maden kazalarının, Torunlar tarzı iş cinayetlerinin önü alınmayacak; işçilerin, emekçilerin sesi kesilirken; sendika ve grev hakkı bir “fantezi” gibi kabul edilirken, sosyal devlet zayıflayacak, kamu hizmetlerinin kalitesi daha da düşecektir.

İnsan hakları, kadın hakları, kültürel çoğunluk, düşünme ve düşüncesini yayma, toplanma, örgütlenme ve basın özgürlüğü hayal olacak; OHAL olağanlaşacak, toplum KHK kabusuyla yaşamaya devam edecektir.

Hukukun üstünlüğü ilkesi, hukuk karşısında eşitlik anlayışı lüks kabul edilecek; yandaş medya dışındaki tüm “muhalif” seslerin susturulması için gemi azıya almak denenecek; hapishaneler “aykırı” ses sahibi “muhalif” şahsiyetlerle lebalep doldurulacaktır.

Saydığımız sakıncaları sadece biz görmüyoruz, yurttaşlarımızın en azından çoğunluğu durumun farkında; biz de bu nedenle umutluyuz. Hayır tercihi haliyle İslami ve milliyetçi oylar da katkıda bulunuyor. Ne var ki referandumda ki olası “Hayır” cevabına laiklik, Cumhuriyet ve aydınlanma değerleri damgasını vuracaktır.

Neredeyse tüm ana akım medya kanallarının “Hayır”cılara kapanması, bizleri daha fazla sokağa inmeye, mahalleye girmeye, evlerin kapılarını çalmaya teşvik ediyor; solun, emek kesimlerinin kitle bağları güçleniyor. Sosyal medyada yaratıcı sloganlar, “Hayır” şarkıları, yeni ahbaplıklar-dostluklar “muhalifet” cephesinin şevkini artırıyor.

Hayır cenahından çıkan farklı sesler, “çoğulcu, özgür, bağımsız” bir çoğulculuk profili veriyor. Buna karşın

“Evet”çiler “tek adama, tek iradeye” hapsedikleri için itici bir görüntü çiziyorlar. “Hayır”, “neşenin, mizahın, yaratıcılığın” temsilcisi hüviyetine bürünürken, “Evet” ise “otorite kurbanı, biata yatkın, menfaati ön plana alan” kişilerin zihniyetini yansıtıyor. Bu değişimin bayrağını “Hayır” devralırken, “Evet” statükoyu temsil ediyor.

Hatırlarsınız, 12 Eylül 2010 Referandumu'nda, sol liberallerin de yataklık ettiği bir dönemde fikri hegemonya “emekçilerin” elinde değildi. Farklı medya mecralarında, “vesayet rejimine son”, “yıkılsın statüko” benzeri parıltılı sloganlarla “Evet” rüzgarları estiriliyordu. Şimdi ise rüzgar tersine döndü, “Hayır” entelektüel cazibe merkezi haline geldi. Gezi döneminin “orantısız zeka” günlerine geri dönüldü.

Zaman “Hayır”ın lehine işliyor, başta RTE, “Evet”çiler giderek sinirleniyor, saldırganlaşıyor. “Hayır”cıların “korku ve tehdit” gösterileri karşısında geri adım atmamaları onları çileden çıkarıyor.

Maçlardan alıştığımız bir slogan, bu konjonktürde tam cuk oturuyor; insanın içinden “Bu referandumu kazanacağız başka yolu yok” diye bağırarak geliyor. Çünkü bu referandumu kazanmak, aynı zamanda, “memleketimizi geri kazanmak, geleceği kazanmak, umudumuzu ve heyecanımızı yeniden kazanmak” anlamına da geliyor. Ülkemizin “hayır”ını düşünüyoruz, kimsenin “şerrinden” korkmuyoruz. ■

